

Arbetsmarknadsekonomiska rådet

Olika vägar till jobb

De flesta arbetstagare i Sverige täcks av kollektivavtal, är tillsvidareanställda och har bara en arbetsgivare. En vanlig uppfattning är att dessa traditionella anställningar håller på att ersättas av nya sysselsättningsformer.

Arbetsmarknadsekonomiska rådets sista rapport studerar olika **atypiska sysselsättningsformer** och hur de fungerar. En annan huvudfråga är hur **utsatta grupper etablering** på arbetsmarknaden bäst främjas.

De viktigaste atypiska sysselsättningsformerna är anställningar utan kollektivavtal, visstidsanställningar, bemannings- och egenanställningar, eget företagande samt svartarbete. Tvärtemot vad som brukar påstås har dessa former av sysselsättning inte ökat i någon högre grad under det senaste decenniet. Bemannings- och egenanställningarna har visserligen expanderat men står fortfarande endast för en mycket liten del av sysselsättningen. Svartarbetet har förmodligen minskat i omfattning. Gig- och plattformsekonomin är än så länge bara ett marginellt fenomen. **Traditionella jobb utgör fortfarande normen på svensk arbetsmarknad.**

Visstidsanställningar tycks fungera som **språngbrädor** till tillsvidareanställning. Det gäller särskilt för utomeuropeiskt födda. Även behovs- och timanställningar tycks hjälpa denna grupp att etablera sig på arbetsmarknaden. Minskade möjligheter till visstidsanställningar riskerar därför att försvåra invandras arbetsmarknadsintegration.

De senaste årens debatt om utrikes föddas integration har i hög grad fokuserat på om **enkla jobb** kan vara en väg in på arbetsmarknaden. Rapporten analyserar det **långsiktiga arbetsmarknadsutfallet** för tidigare arbetslösa som anställts på redan existerande lågkvalificerade jobb. Inträde på sådana jobb tycks ge **bestående sysselsättnings- och inkomstförbättringar** för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Deltagandet i vuxenutbildning är högt i Sverige i ett internationellt perspektiv. Samtidigt är kunskapen om effekterna på deltagarnas färdigheter begränsad. Vuxenutbildning tycks bidra till bättre arbetsmarknadsutfall. Men **effekterna är små och uppkommer först efter lång tid.** Utbildningsåtgärder kan därför inte ensamma hantera problemen med utsatta grupper etablering på arbetsmarknaden.

Etableringsanställningarna som regering och arbetsmarknadsparter kommit överens om bör ses som ett **nytt arbetsmarknadsprogram med större statlig subvention** än många tidigare program. Det kan innebära att fler hjälps in på arbetsmarknaden. Men samtidigt riskerar etableringsanställningarna att tränga undan andra billigare program som nystartsjobben. Det kan öka statens kostnader för arbetsmarknadspolitik. Att etableringsanställningarna är tidsbegränsade minskar förmodligen deras

långsiktiga sysselsättningseffekter. Etableringsanställningarna bör därför kompletteras med nya former av permanenta lågkvalificerade jobb som också permanent kan betalas lägre.

Läs hela rapporten:

www.arbetsmarknadsekonomiskaradet.se/download/1674/

Presskonferensen kan ses här:

www.youtube.com/watch?v=OaRDytf_27s

Allt material finns också tillgängligt på rådets hemsida:

www.arbetsmarknadsekonomiskaradet.se/

Arbetsmarknadsekonomiska rådets uppgift är att bedöma "arbetsmarknadens funktionssätt och de faktorer som påverkar denna". Rådet upprättades och har finansierats av Svenskt Näringsliv men arbetar helt oberoende. Ledamöter är professorerna Lars Calmfors (ordförande), Ann-Sofie Kolm, Tuomas Pekkarinen och Per Skedinger (vice ordförande). Rådet har sedan sin start 1 april 2015 publicerat fem större rapporter. Detta är den sista rapporten eftersom Svenskt Näringsliv beslutat att inte längre finansiera rådet.

Kontakt: Simon Ek (sekreterare) 073-433 55 80, Lars Calmfors (ordförande) 076-135 58 14.